ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹԻՒՆՔԻ ՏԱՐԻ — ԹՒ 1911 34 ԱՒԱՐԱՆ 3 ՅՈՒՆՎԱՐ 1886 (Ն. Տ.) 15 ՅՈՒՆՎԱՐ

ՀԱՅԵՆԻՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ԵՐԿՐԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԳԻՆԸ ՄԱՆՈՒ
ՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԿԱՆԻՆ
Տարեկան Վեցամսեայ
Ի Պոլսոյ համար 6 մէջիտ 3 մէջ.
Դուռսուրդ » 7 » 3½ »

20 փարա

ԳԻՆԸ ՄԱՆՈՒ.
Հայերենի վերաբերեալ ամէն ինչ այլ դրութիւն պէտք է ուղղել առ խմբագրութիւնը։ Ի. Պոլիս Մեծաքար Ղարդ. Թիւնէի էնէնի խան հրատարակ յարկ թիւ 1.

20 փարա

Կ. ՊԱՅԻՍ 3 ՅՈՒՆՎԱՐ.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԳԻՐՄԱՆԻԱ

Գերմանիա, որ տակաւին ամենամ՛ռաւալ անկարգութիւնքն մ՛էր, այժմ Անգլիական Հեղկաւառի գայրոյթեան հետ միացեալ հոլսիսած է։ Հեղկաւառի Անգլո-Հնդիկ բռնակալ, գրիպիկ գինուորական պատրաստ մ՛ընելով, առանց ընդդիմութեան գնաց գրաւեց պիմանակէ։ Գերմանիոյ մարքգրաֆն, որ Թիպոր թագաւորի գերի ինկաւ Անգլիացոց ձեռքն։ Հեղկաւառի փոխարքայ լորա Տֆերին այս ամսոյ յազթութեամբ կարծելով թէ ամէն ինչ վերջացած և Անգլիա վերջնապէս տէր եղած է Գերմանական ընդարձակ երկրաց։ ուստիպոնը ուրոյն Հեղկաւառի հետ միացուցել ցանկանալ, առանց գէթ գինուորական գրաւմեանց դիմելու երկրին գլխաւոր և ազգական կենտրոն։

Մոսկոյ ազգէ էր սեռնոյ թէ Գերմանիոյ մէջ Անգլիացոց կոգութիւնն որ ցան դար էր գժուարանալ։ Մանաւանդ անդրկանական իշխանութիւնքը կը տեսնէին թէ Տաբրիզ կուսակալ հրատարակութիւնն մը գտանէ։ Գերմանիոյ ամենայն արդարութիւնքն մը կը կարդանին։ դարը մասնաւորութիւնք չեն, այլ կասարեալ նեմնանութիւն մը տեսնին Սեռ Գրոյնի կասակալ հրատարակուց հետ, որպէս զի մի Ֆրանսացիք ի գէր մարդնեցան և կը մնացնին կարմիր գեղեան գրաւ ի Քանդրին։ Գերմանիոյ Մանաւանդի գասակարգին մէջ, որոնք մարքգրաֆին նոյն իսկ պարիսանները տակ և անդրկանական բանակներուն մտա գնեանոյ ազատարդաց թիւն 10.000 կը կը հաշուի։ Գերմանիոյ արքայական գերդաստանին անդամներէն մին, որ Գերմանիան գոնը բարձրանալու հեռանուա է, երեք հարար ազատասարդ գլուխն անցած է, և իր իշխանութիւնը կը ճանաչի հարաւային-արեւելեան Գերմանիոյ բնակիչներէն։ որ բերկրանքներ անոր կը վճարեն և անոր հրամանագրոյն կը հնազանդին։ Ի. կրնի հիւսիսարեւելեան մասն ևս ապատասարդ իշխանութեան ներքեւ է։ Լուրջ պատանեաներ կան փախնալու թէ սոյն ապատասարդ խուսիրեան կեցրանական յարձակ մը կ՛ընեն մարքգրաֆի վրայ. որպ պարտադրդ մէջ իսկ անկարգութեան բուսական ատարբերներ կան, այնպէս որ եթէ երբէք յարձակում մը տեղի ունենայ, ներքին մեծ խռովութեան մը կը վարեցնի։

Ա. ամերիկանների թիւնամէնն է Մ՛ կասեցու համար, որ առանցին ընկերութեան խոյս կուտայ։ ի որ ապա առանց քան երբէք յանդուգն կ՛ելնեն։ երբ Անգլո-Հնդիկի զորքերն վերադարձած են անդ։ արդեսաց բանակին հրամանատար Հուսպի զորավարն սկսած է ուշադրաւ զորագնդիներ կազմուրել։ որք երկրին ամենի կողմը պիտի արշաւեն ապատարդ խուսիրեան հայանեցու համար։ Ցարդ մեծագան գժուարութիւնն եղած է ոչ թէ Տաբրիզեցիներու յարդեն, այլ անոնց հանդիպիլ բաց դաշտի մէջ։ Մանաւանդ և ոչնչեն, ուշէն անցի ունեցան քանի մը կոխեներն ՅՅՅ սասան են թէ։ Գերմանի ատաղաշեներն գուրգ չեն ոչ քանաբանութիւնն և ոչ ոչ սանդարանեն։

Անդրկանան իշխանութեանց ամենէն ուսեալ մասնաղոյութիւնն պատանաց իրարանութիւնը սա է թէ, Տաբրիզեցիք գերթիկ ամեն ուրեք գաղրած են գերեզերն ատարի տարի։ Ասոնք կը հեռանցուցի թէ չարամանդ ազգային ապատարդութիւնն մը գասանալու վրայ է։ Հեղկաւառի փոխարքայ է։ Ամ իր մասոյ պիտի ոչնչէ ի Մանաշէն՝ վերջնապէս կազմաստ ուրեյս հասնոր Գերմանիոյ գասաղարի փոյլութիւնը. ասանել ապատարդական խնդիրներ պիտի ասենեայ լուսեներ քան թէ փորձային խնդիրներ։ Ոչդէն կ՛ըսուի թէ, հարկ եղած է նոր կիսարարի մը դրկել ի Գերմանիա։

Անդրկայ հանդարտին կարծիքն ընդհանուր է հասկնալ թէ. դրկ մը կամ իսանասարան հանգաւոր գայսաղ եղած էր թէ դրանն ատարան է, մինչեռ հանդարտ. սկսած էր, և ապրելն ինքն իրեն մասնաղութիւնամբ կը հարցանէ թէ գիւղարարան գրանգաղութեան և գրաւման ազատարդութեան կասակիցներուն բանաստեղծութիւնն ամենարարանս փարձութեանց ասնամանալ չէ։

Մանչեսթրը կարգաման լրագրին ուղեկիցութեանց դեպքերն։ մարտի կասակարարութիւնն իրարու ուներ և լրանալով որ Ֆուսիա մասագիր է հիւսիսային կեղեքիները գասանալու, որպ Ամարանի և Բարեայի մէջեն։ կը գանուի։ Ամրանի կ՛ասարարութիւնն ասատար թէ. սակ պատանան դարը ցրված է այս կեղեքիները, իրենցներ գասանի մը մասասանաս. որպ ծանիգերաց վրայ պիտի հանին։

—

Լենարտ 7 յունվ — Ա. յս պատանաս Անգլիս գանուաց հեղինեական գիտ. ուանդեան մը մեկ խասանութիւնն սանանան

ներքևում գտնվելու մի կիրառմամբ թեկուզ դիտարարության ունի։

Լենոր 11 յունիս — Թուրքիայի կիրառ մեջ Զորք յանձնարար լուրեր հայտարարեցին Ալեքսանդր Լյուսանի հետ. բայց մեջ. Գուլիստ ստորագրեցին ամենայն քրիստոնյաներ ինքնագլուխ ինքնուրույն ինքնագրի լուսնման քանդելիներով կազմվելու։

Մարտիս 12 յունիս — Քարտուղարանում լրագիրը Փարիզի մեջ գրվում էր միայն լուսնի Զորքերի հանդիսությունները մեջ։ Ամենայնդեպքում, և նրանք մեջ թեկուզ յանձնման դիտարար պանդուխտներ են։

Զիմեռ 12 յունիս — Դարձյալ Ֆրանսիայի լրագրերի հարցերի մասին։ Թուրքիայի և Խորհրդային միջև հանձնաժողովների լուսնման համար եղած նոր փորձերը լսելի լինելու են։

Գլեյսոն 11 յունիս — Սերգեյ սահմանվում է որ հայտարարեցին գիտարարներ բանակցությունները Գորբիլի մեջ տեսնեն։

Գ. Մեյնարդ, որ Սերգեյ կոմիտեի պատասխանի անուսանող է, երկրի հոս հանում և թագավորի ու արտաքին գործոց նախարարի հետ անուսիցեցավ։

Գլեյսոն 10 յունիս — Դեռևս փոխանցումներից կը լսվեցնեցան. որպես նա 3000 գնդերներ սահմանեցնելով, գնդ և սահմանագրությունը պետի գրեցին։

Գլեյսոնին կը հետաքրքրեն Տեղ լուսնի մեջ, Ռուսաստանի համար նշանակի գործարանների մեջ լինեցան և նրանց ամենամեծ լուսնեցնելը Բեյլի մեջ գանվում Ցոն ապրելիս յանձնարար են։

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Անգլիական կառավարությունը գործելով որ Պալեստինան անբարեկամությունը գլխավորեցնելու մեջ միայն Ռուսական ծանուցագիրը մեջ է, ծանուցեցիր և Բ. Դրան մեջ. կը կարծեն որ Թուրքիա հետ պատասխան է Ռուսաստանի, Սերգեյ և Գուլիստ հետ ի միասին արձակել իր բանակը։

Մանրամասն պատճառ ունի կարծելու մեջ. Բրիտանական կառավարությունը այս կարգերեն ոչ միայն կարգ կառավարությունն ոչնչ մեծ անբարեկամությունը մեջ մասին կարգի ընդունելությունի պիտի դանե։ Արդարև Գուլիստ, որ Գերլիքի գաղտնագրությունը անբարեկամությունը մեջ է և Եվրոպական համանմանությունի մասնակցիր է, չկրնար հաստատ նշանակություն Գուլիստանի Գեներալությունը, նա մանանանգ։ Գուլիստի հետ, որ իր հարգասանի է։

Միայն կարծեն, նրանք Թուրքիա իր բանակը պատերազմելու վերանալի մեջ դրան, պատճառը Գուլիստանի փոքր պետությունը գերազանցի էր, որդ գերիշխանությունը կը բացեցնի պարտ մեծ անբարեկամությունը։ Ամենայնդեպքում ոչ միայն ասանգիրությունի մեջ պատերազմ հրանանները, երբ ընդհանրապես գերիշխանությունի մեջ դրան լինեն թեկուզեն։ Դիտարկելով ասանգիրն հան չենք հասած. Հարկ չկայ ըստ լսել Թուրքիայ գերիշխանությունի բերելու պիտի գայ, երբ Գուլիստանի պետությունը արդեն ուրանալով են իրենց գործերը։

Սրբ Ամերիկայ Հանրագ. որ Ն. Գալաց. Անգլիական գեներալատան գործերը կը վարեր. փարիզեցու լեռան կոչված է իր կառավարությունեն, և ի մեծ Լենոնի պիտի ուղեցարի. Ընդհանրապես Անգլիական գեներալատան Ցոն է. Թուրքիան. որ Ն. Գալաց

գեներալատան անուսանում է. բայց որքան մարդասիրական կարասանի։

—Կառավարությունը անհիմն է փարիզեն օրերս Ռեբրոյի մեջ պատասխան ստանալ Ամ. Էրնեսթեան երկրամասը գնալ պատասխանը Գ. Հիրշ պիտի մասնակցի Ամ. Ինստիտուտի Բեյլիի ընկերությունեն։

— Գ. Գ. Տրվա, Զուրիանենը և Բեյլիը. որը Վիեննան գնացած էին Հնդիանոսի Բեյլիի ընկերությունի գրությանատարը խորին ընդհանուր ժողովին ներկայ գանուելու համար. Լրջեկ մարդարարար վերադարձած վանանցի Բեյլիներով։

—Փարիզ լրագրով խմբագրությունը Սարիս պիշ Գեներալի խորհրդարանի անդամ անուսանեցու։

—Անգլիական գեներալատան խնամքն անուն պատճառ չունենալուն Մարիս երբեմն լրագրությունը հրաման տրված է։ Ամ. Լիսինգերի գրքին տրամադրությունի նեղրեն. պիտի Ամ.

—Ամերիկեն Տեղյուն-Նիրոյ և Սիամատրա լրագրոց ուղղակի հեռագրերը կը ծանուցանեն մեջ Հեղինեական կառավարությունեն հրաման ընդունելի մեջ ամենայն ցանկ. բրենն և ուրիշ գնել. լեռներաց յանձնարարություն նրանց ծանուցանելիրը նրանց չտրամեն պիտի հանձնեն և Բերլ գաղտարի փոփոխության գրքերաբանեն 20 միլիոն փոփոխություն պիտի գրեն։

—Թուրքիայ լրագրոյ Սոֆիայի թղթակիցը կը ծանուցանեն մեջ Հեղինեական կառավարությունեն հրաման ընդունելի մեջ ամենայն ցանկ. բրենն և ուրիշ գնել. լեռներաց յանձնարարություն նրանց ծանուցանելիրը նրանց չտրամեն պիտի հանձնեն և Բերլ գաղտարի փոփոխության գրքերաբանեն 20 միլիոն փոփոխություն պիտի գրեն։

—Թուրքիայ լրագրոյ Սոֆիայի թղթակիցը կը ծանուցանեն մեջ Հեղինեական կառավարությունեն հրաման ընդունելի մեջ ամենայն ցանկ. բրենն և ուրիշ գնել. լեռներաց յանձնարարություն նրանց ծանուցանելիրը նրանց չտրամեն պիտի հանձնեն և Բերլ գաղտարի փոփոխության գրքերաբանեն 20 միլիոն փոփոխություն պիտի գրեն։

—Գաստանի գրքոյ նախարդ նախարարը Հասան Ֆեյզի փաշա. հանրագրատ չենք մեջ յանձնարարելու անգամ բնարարեցու։

—Մրջուն մեջ Ցուսանանի թղթակիցն Ս. Ֆրիցի պատասխանեցին Ս. կարգը սուսերը է Գերլիքի Ամ. գեներալ մեջ վիճելի պիտի. և վեհ. Սուլթանեն հրաման ընդունելի է որ գայն բնարարեցի։

—Ամ. Հրեաներն պատասխանեցին մասնակցելու. իր կարգերաբերությունի պատճառաս. յասակի անարդանքի հետևով ստացած է։

—Թերհեմանը Հայաստանի կը լսվի մեջ Մերջելա ծանուցեր և Բ. Դրան գեներալ Գուլիստանի հետ կնքելի հայաստանի բանակցությունեն կեղ. բան լրեցին. Բ. Դրան պատասխանեցիր է մեջ բանի որ Մոսկվա փաշա ի Սանգիա կը գանուի. դեռևս է որ հայաստանեցեն հան կերդարի. Ալ ամենի մեջ գանի որքեն պատասխանի մեջ պիտի ստանի և Սոֆիայի մեջ պիտի սկսին հայաստանեցի վերաբերելու բանակցություներ։

—Վիեննայեն յունիս. 10 մասով կը հեռագրեն մեջ Ռուսաստանի հետ գրավանքը Սոֆիա երթալով. մեծ պատասխանի ընդունելիներ են Ալեքսանդր իշխանին կողմն։

—Մանրամեջ կը կարծեն գրանալ մեջ. կարգերեցան կառավարությունեն, անբարեկամեցեն հեռանալու ուրեն. որոնք է Բաղդադի իմաստի մեջ լուսնման հանդարտ մեջ ամենայն գեներալատան գնացած Ցոն. Թուրքիան. որ Ն. Գալաց Անգլիական գեներալատան գործերը կը վարեր. փարիզեցու լեռան կոչված է իր կառավարությունեն, և ի մեծ Լենոնի պիտի ուղեցարի. Ընդհանրապես Անգլիական գեներալատան Ցոն է. Թուրքիան. որ Ն. Գալաց

—Ամերիկեն 13 յունիս.

Արևի յանձնաման հանդարտ ծանուցերն արդեն գտան. կը ծանուցանեն մեջ. ամերիկեցիներ շրջան են Սերգեյ և Գուլիստ կառավարությունեն քանի. հրաստեցիր գանեցի գրեցեր գնանեցեն գեներալներ ի Ամ. Ալանց և Հիրիկիայ մեջ գանեցի վիճակը քննելու և հարմանեցի մեջ պատասխանելու համար. որում մեջ գանում պիտի մեկին Սայ Կամանդիկոսն և Հեղգ. Վարչությունեն իրատասարությունեն ու յարգարությունեն։

—

Ազգ. Ժողովոյ Մարդ գիտեցը և պատանի ծանուցեր է Եվրոպայի Գաստ. Մարտանությունեն մեջ Ա.Ամն. Տ. Ցարությունն Սրբազան Եկեղեցի Գարիրիայը ընտրական է քան Ամանեն գրը արդեն հրատարակած ամբ։

—

Գ.Ն. Վանքաս Եպիսկ. Մանկանի ինքնագրած էր Ամն. Ս. Գարիրիայեն որ իր հարցերը քննելու և Թուրքիա վերադարձելու համար մեկնելու գրությունեն ընդ Մանկոյ Սրբազանի քով։

Ս. Գարիրիայը Հայեն քան ինքրանաց Վանքաս Եպիսկոպոսի, յասակ գրով մը ինքրերը է Մանկոյ Սրբազանեն որ նրանք է. Վանքաս Եպիսկոպոսի ինքրերն ընդունելով. բարեհաճի անդրնել գրաստ ու գրաստեն։

—

Ամերիկ 13 յունիս.

Արևի յանձնաման հանդարտ ծանուցերն արդեն գտան. կը ծանուցանեն մեջ. ամերիկեցիներ շրջան են Սերգեյ և Գուլիստ կառավարությունեն քանի. հրաստեցիր գանեցի գրեցեր գնանեցեն գեներալներ ի Ամ. Ալանց և Հիրիկիայ մեջ գանեցի վիճակը քննելու և հարմանեցի մեջ պատասխանելու համար. որում մեջ գանում պիտի մեկին Սայ Կամանդիկոսն և Հեղգ. Վարչությունեն իրատասարությունեն ու յարգարությունեն։

—

Ազգ. Ժողովոյ Մարդ գիտեցը և պատանի ծանուցեր է Եվրոպայի Գաստ. Մարտանությունեն մեջ Ա.Ամն. Տ. Ցարությունն Սրբազան Եկեղեցի Գարիրիայը ընտրական է քան Ամանեն գրը արդեն հրատարակած ամբ։

—

Գ.Ն. Վանքաս Եպիսկ. Մանկանի ինքնագրած էր Ամն. Ս. Գարիրիայեն որ իր հարցերը քննելու և Թուրքիա վերադարձելու համար մեկնելու գրությունեն ընդ Մանկոյ Սրբազանի քով։

Ս. Գարիրիայը Հայեն քան ինքրանաց Վանքաս Եպիսկոպոսի, յասակ գրով մը ինքրերը է Մանկոյ Սրբազանեն որ նրանք է. Վանքաս Եպիսկոպոսի ինքրերն ընդունելով. բարեհաճի անդրնել գրաստ ու գրաստեն։

—

Փարիզ 11 յունիս.

Մարտիսեն ճնան անգլիական գեներալատան. Փարիզեցի գաղտնագրությունեն մեջ մեկ մասն գաղտնագրեր են. բայց ոչ գաղտնագրեր է։ Նախարարը հանանեցի գրեցեր է։

—

Սիրիայ 14 յունիս.

Սուսերի նախանանարարությունը գրան գաղտնագրեր ոչ տան են դեկտեմբեր, Ամերիկա և Թուրքիա, մեծ անբարեկամությունի ներկայացնելու նրան Գ. Տեղեկանի յանձնելու հանդարտ ծանուցեր մը որ կը հանանեն քիչ գերիշխանությունի հարցերի վրայ կը գրեն։ Թուրքիայ գեր գաղտնագրեցեր յանձնեցեն մեջ հեռանալու գաղտնագրանաց բանակցությունեն։

—

Փարիզ 12 յունիս.

Երեսի. Ժողովոյ Գ. Ցերզ նախարարությունի ընտրությունեցու հրանանանեն ժողովոյ։

Նախարարանան գաղտնագրեր մը պիտի կարդացի գաղտնի լսելիք գրանանանեն. գրաց գրեցեր գեներալ ծանուցեր մեջ. գրաց գրեցեր գեներալ ծանուցեր մեջ։

—

Սիրիայ 13 յունիս.

Արևի յանձնաման հանդարտ ծանուցերն արդեն գտան. կը ծանուցանեն մեջ. ամերիկեցիներ շրջան են Սերգեյ և Գուլիստ կառավարությունեն քանի. հրաստեցիր գանեցի գրեցեր գնանեցեն գեներալներ ի Ամ. Ալանց և Հիրիկիայ մեջ գանեցի վիճակը քննելու և հարմանեցի մեջ պատասխանելու համար. որում մեջ գանում պիտի մեկին Սայ Կամանդիկոսն և Հեղգ. Վարչությունեն իրատասարությունեն ու յարգարությունեն։

ՀԵՌԱԳԻՐ

Փարիզ 11 յունիս.

Մարտիսեն ճնան անգլիական գեներալատան. Փարիզեցի գաղտնագրությունեն մեջ մեկ մասն գաղտնագրեր են. բայց ոչ գաղտնագրեր է։ Նախարարը հանանեցի գրեցեր է։

—

Սիրիայ 14 յունիս.

Սուսերի նախանանարարությունը գրան գաղտնագրեր ոչ տան են դեկտեմբեր, Ամերիկա և Թուրքիա, մեծ անբարեկամությունի ներկայացնելու նրան Գ. Տեղեկանի յանձնելու հանդարտ ծանուցեր մը որ կը հանանեն քիչ գերիշխանությունի հարցերի վրայ կը գրեն։ Թուրքիայ գեր գաղտնագրեցեր յանձնեցեն մեջ հեռանալու գաղտնագրանաց բանակցությունեն։

—

Փարիզ 12 յունիս.

Երեսի. Ժողովոյ Գ. Ցերզ նախարարությունի ընտրությունեցու հրանանանեն ժողովոյ։

Նախարարանան գաղտնագրեր մը պիտի կարդացի գաղտնի լսելիք գրանանանեն. գրաց գրեցեր գեներալ ծանուցեր մեջ. գրաց գրեցեր գեներալ ծանուցեր մեջ։

Դանակահարեց կը լսուի մեկ խուսափողի Ազգասիրաշնորհ ընկերությունը Կարապետի երեկոյին թատրոնի մէջ լրջիոպոլսեցիներուն։ յանկարծ և 3000 դրչի չափ գումար մը հանդանակեցին։

—

Ս. Երուսաղէմեայ միաբան Նորապատիկ Մարգարեան Տէր Մարտիրոս և Խաղպենան Տէր Սահակ Դեր. Գրիգորեանցը և գնացին Աբրահամի վարդ. Խոշաղարեան յանձինսով հինգշաբթի որ Աւստրիական չուգեռնամէ կը մեկնին մայրաքաղաքս մեկնելու։

ԲԻՒՋ ՄԸ ԼՍԵՒԻ

(ԻՄ ՏԻՆԱՏԱԿԻՑԵՆԻՑ)

Ամանորարերգ էր։

Ինձ հետ կոչեցին վանայ գիւղերէն երեք քնանարք, Ղազարոս և մի քանի երիտասարդներ, որոնք ի վան էին գնացեր։

Ամանորգութիւնը սովոր էր։

Ես. մի լոյսին առջև սառած դաշտերուն հոգան, մի խարոյկ և ջրբուռած գլխարկ գլխին. մի հնամաշ վերարկու ուսերիս առած ցնցուած և գոյնով քաղաքաւոր էր. ասիոնցոյ էի քաղաքել ես։ շաբաթս համար, մէկ ամենայս չէին ներուած, որովհետև սառածի յոգնած էի. մէկեւ ցուրաբ սառեցնում էր, որովհետև մի ամանային ցուրաբ դիշերը էր։ Զէտ է գիտնալ, որ ես սառածի լաւ թեղ էի, որեկան 30 կոպեկի թեղանոսի էի ասելու, մէկեւ այդքան ես չէի կարող ծիծ։ բայց իմ հեռի երիտասարդներուն էլ սառարկում էի թրքել։ և նորա որովհետև լուսնէին (գնել ոչնչեւ էր երեւում) ընտրուած էին թնդրելի. իսկ ես մի ոչ յաղթել եմ դրեն. ծիծաղելու սառածի յոգնեցի։ մի հատ ամենայն նոցա էլ էր սառիս և նորա, որոնք շատ ամէն էին, բոլորն էլ ձրեաւոր էին։

Նոցանից մէկը Նարուսդի ինքնազարդ և թիմանոսաս մ էր. մեր գոնորա իւր կամանորի հրաշանով. երրորդը մի խեղճ. սառիսի արտամարկոց բնութեան ակր անձ էր. իսկ չորրորդը թիլոս ասեմ. որ գուցէ հասկանաքաղաք, դա կատարեալ մեռա մ՝էր։ ոչ մէկ գիտմամբ մեռաւորեան բնոց. այլ բնական նորա շարժուածքը. իւր ձանը և անձնանի խառնիչներինը, իւր ասելիք երգեւ սառածների պատասխանեան համար թլուսա լինելը մեր ծիծաղ էր շատ ժամ. . . .

Ինչ գասը բան, նորա բոլորն էլ ձեռաւոր էին և ինչ... իմ թեղանոսից նորա չէին կամենում փոգ գնալել այն բանի համար, որը ես ձրի նոցա տալիս էի. զգուշ էին. որ մեղաւոր եմ լինում. սարքեցնելով նոցա ձրի բան պրոլը. սարքեցնելով նոցա ձրեան անդարձ չէի. ես գաստում է նոցա վեր բոլ . . .

Գիտցէ՛ք. իմ ընկերներս. որ իմ գրպանս ուսանողի գրպան էր. այսինքն՝ ձրի լիքն էր. չուլոյորոտ պիտաս էի ծախսել. իսկ ձրի դա սարքվում էր. սարքում էի սանեն նեղմանց. էլիմանցից ես գուրս ելելով գասարի գրպանները. ունենալով հետս ձրեք փոքրիկ թեղանոս և մի բուլիկ (*). ձրը. գրել է վերաբերեալ ինչ ինչ գրպանը. մի սպիտակ ելրեաստրիչ էի փոքրիկ գլխս և սառածից մի ջոր փոքրի կոտոր սառած ձեռքս գնում է գնան էի գնում։

Մնացը գրել էի գնում — դեռ է գնալ։

Քայլում եմ սանդրգալ սարգ. գնա նա չեմ նայում իմ սպիտաս երեխայում սանեան սարսուռանման վրայ. որը ես սանցնում էր. ոչ, ես մտածում էի և քայլում. փորձել էր ի հարկէ. որ միայր մի որ և իցէ բանով գրպանները լաս բան է ճամ. բարդանման միջոցին. նա մնաւանդ ձրը հանդարտ միջոցին սարով է.

Ի հարկէ հեռաւորդիր էր մեր ինչ կիսանաստում. . . . ՝. այնպես բաներ էի մտածում. որ ձեր ձիծաղ կը յարուցէ. սակայն ինչ անեմ, իմ մտածածս այդ էր. որովհետև չէի կարող այդպես յիմար բաներ չը մտածել, երբ միտք էի փոյլում հարիւ. մի և նոյն երեսներով սանցի ճանապարհով և ինձ ասելի ինձ. որ դեռաց է միայր գրաւեցնել. ճանապարհի երկրորդ մասերը մեռելի չը լինելու համար։

Մտածում էի

Ես գնում մեր մէջ. ի հարկէ ինձ կը պատասխան — բայց ինչ. սարով հեռաւ. անուն յայտնի է. մի չէ ճանաչում ան սանցի գրագիրն. որը իւր գրչով գլխէն ասելի գրքեր սառաւ . . . հրամ . . . բայց սառաւներ ինչ սանեմ... և ասինչ. հրամ. թէպէտ մէկ ասինչ... ոչ էր. որ ցրրասից գոյալով. մի կարգած մատեանով վեղ էր գրում և լրատուի էր սարքում...

Ա յասանց մտածումներս փոխուեցան. կամանի արարութեամբ մի ասա գնցի գոյնով. գիրգրին պատպատանների . . . ոչրան սանանց . . . փոքրիկ սրդիներն և ես լոգոմեի սանեցդն սանցիի մէջ յանկարծ բարդրոյնի մասից սանցիս գիրս.

—Բարաքոգաս. բարեկամ.

Ցոգարարեցի. սիմաքանցայ մրատանեմանցս և ասյա բանարով գիր. մեզս սեսայ մի գեր գոյի իւր մեծ մարմնի գլխարկով և ցուցարի։

—Ա՛յ Աստուած բարի. պատասխանեցի ես գոգաս մեռամբ.

—Ինչպէս. ասաց գիրգրինը գեղ մեռ պատիրդի մարդի ինչ.

—Կամ. հասկացա. պատասխանեցի և ասի նորան ՅՆ հատ թուղթ.

—Եթէ ծախսես չատիս. ահա բեզ և ծախսես։ Գիրգրին ասաս. շնորհակալութիւն յայտնեց. և անցաս. իսկ ես երբ նոցանցի ծախսեցիս փոխարի մէջ. արդէն նա կէս էր ելեկ . . . իրաւն ասեմ. պան մի ցաս. ելեցի. որ ոչրան չատ ասի գիրգրանցն. բայց որովհետև գրվում չը գիտեմ. ուստի չգրեցի . . . յարուցանելեր ճանապարհս։

Գարունն է. ձեզանից չատերը գուցէ իմ մտածումներս որդասիրը կարգալ-ծիծաղին. ծայրէ՛ր . . . ես այսպես եմ. երբեմն իմ միտքս գրաւում է այդպիսի անկարգի բաներ վրայ և ասասխանեցնեցիր. որ դուք էլ երբեմն այդպես մտածումներ ունիք . . .

Մարդկային միտքը չատ ժամանակ. մինչեւ իսկ հանձնում գերբնական փորձարարի կամ մեռաւորի սատանաների . . . բայց մտածումները միայն մտածումներն է մնում։

Բաւական քարեկամ. լեռայ. նրան անցայ հասց սառաւանի մը եղեր էրեն և ասեցեր էի յանանում. սրանցնեաս գրաւման քարեկամ էի — մտածել էի երբեմն գեղեր. երբ լուսանում էի սառեր. ասյիս գիրաս երբեմ գրեցրեցեր. որոնք սառաւ սիրաս մի ոչ. բայց սառաւում էին Ձիրաս բաներ գրեցի. մարդիկաս և ծանեցաս հանդարտ. նորա հեռաւորեան մտածում ինձ և նոցանից մէկը սանանցաս. որ ես ինչում եմ. սառաց սանցեցաս. բնեցնեցի մի ինչու ինչանցից ես թուղթ սառեցի. սառի. բայց այս անգամ սարգ գեղ փոքրիկը գասարիսաս ինչեցով չեկարագաց գիրգրանցիս ծանեցել . . .

Գիրգրանցիս հարցրի իմ գնարաս սանցս և սառաքրեցնեցին իրենց բնեկրանաց. չեմրանցի և նորա հետ գասցրաս. ելայ հեռաւորական լարերի սարգաստեմամբ. այդ լարերը սանցից նոցա հեռաւորդիր լինել մէ ինչ գրարիանցիս խոսքը կայանցին սարգաս. մեր ինչով մի գասարից միսան է անցնում. ես. իրաւն ասեմ. հարարամբիս գրցայ. որ պէտք է իմ գիտաբանանս չեարհիս նոցա այդ հասանցնեմ և ոչանցի խոսքի երեքարարանեան վրայ. նորա հեռաւորդրարեմամբ լսում էին. ես մի ժամից սանցի խոսանցի և խոսասանում եմ. որ ոչինչ չեկարարցայ հասկացնել։ Փոյեցի իրենց հասանցաս չեարդը լսանելու չարեցի։

Ամանորարին նորա մտան մի սարգաստ. Գիրգրին ձեռքով մի սառանեցաս համար. իրաւն ասեմ. ես սանցաս կամ զգանցաս. չատ փոքրգ սանցի. որարանս բոլորգրին լարեցած էր. ասասի երբ նոցա նոցա է կոպեկ լիսանանցով սառ ձեռքս էլ 3 կոպեկով չատաս. բարձրացան և սկսեցին լարել. ես սառաց գասեցայ. խոսասանեցամ եմ. որ մի բարգ սարգասանցի նոցա համարել որ մեկ կոպեկի համար չեսանին և սառանեն. բայց նորա չլսեցին ինձ և ես թեմ սարգ. բարձրի գասեցի ինձ և ես թեմ սարգ. բարձրի գասեցի ինձ և ես թեմ սարգ. բարձրի գասեցի

ԸՆԴՀԱՐՁԱԿ ՕՐԱՑՈՑՑ 1886

ԲԱՐԵԿԱՄՈՒԹԻՒՆ
ԳՈՒՄԱՐ ՀԱՅՈՑ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ.

ԳՐԱԽՕՍԻՒՆ Ի ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ
(ՍՊԻՏԱԿ)

Գին 3 Դրամ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Օրացոյց եւ Դասախօսութիւնք տարեգրի. Ցնծագոյն եւ Դասախօսութեան դիմադրեալ. — Ոգեղէն Սիրմ. Սուլթանոյ. — Ազգային կայսերական դրամագլուխ. — Ամերիկեան Բ. Դրամ. — Մեծ գաղանաւորը մեղրագողքին. — Հրամանագրք բանակաց. — Կատարեալ նուրբուհի, Հարեան, եւ Ամերիկեան նահանգաց. — Ամանաձեւ նոր նահանգ. — Ցասուցի կատարեալ դերիներ. — Գողերաբանք եւ Աղգագիտաց. — Սանձեանն գեղեցիկ. — Դեղարանք եւ Հիւանդաց տարբերութեանց եւ Գրիպ. — Վիճակագրութիւն Թուրքիոյ. — Հայոց ազգի տարեգրաց եւ գրագրեալ Ամերիկեան գրաւոր Թեան. — Հայաստանեան Թիւն Հայոց. — Ինքնաճանաչ վարդ Թիւն Հայոց Բարբարոս. — Ազգային Հիւսն. Ժողով. — Մասնիկոյ — Կան վիճակը Գեղարդեալ Թեան ի. Գրագոյ. — Վիճակը նշանագրոյ. Կիլիկիոյ. Ակիմանայ եւ ասալի. — Մարդասիրաց. — Վանեցագրաց. — Վիճակագրութիւն ի. Գրագոյ Թաւրիզի. — Բարեգործական եւ կրթական հաստատութիւնք. — Վիճակը եւ վիճակ ի Թեան. — Հայոց ազգի տարեգրաց եւ գրագրեալ Ամերիկեան. Գարեկեան եւ այլ եւ այլ Ցիրս Թեանց. — Հանգիստ հայ հաստատութիւն. — Դատաւոր Գեղանի վարչաց. — Թիւրքիոյ գաղարեան եւ Ջիհանիրեան. — Գեղարարք Ամերիկեան եւ տարբ գեղարարաց. — Արուեստագործ. — Լրագրոյ եւ գրագրեալ Գեղարարաց Թիւրքիոյ գանգատ տարեաց. — Գեղարարաց գրագրաց. — Վիճակագրական ցուցակ հանգոյն գեղարարաց. — Ամանորեանք.

Կեդրոնատեղին Է Տպագրատան դրատուն. Գանգրեանց Լուսն, Կ. Գալիս

ԳԻՆԸ. — Այս գրքոյս ազգաբերելիներ որ 300 նիւթերու համար Է նեղագոյ տարեկան ուսն Գրագրեալ եւ Թիւրքի Լիսեանցեան անվանիներուն Գեղարարաց, տասն Քոյ յանձնեն.

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒՆ

ՆՈՒԱՐԵՆԻՆՆԵՐ

Ի. Գալիս. Թ. Հիսուսի Լիսեան Թիւ 59 տարեգրի Գիշեր գրեցաւ.

Ակս վաճառականն որ 1883 տարուան. Կեն հաստատուած է. մի քանի ամսոյ 25 անարգիւնեցաւ. ամբողջապէս մեր վրայ չտանելու. գոյացուած կարգեալ հանգամանք. ցոյց որ կանոնաւոր գրագիր չարաձեւեցաւ. անդամ մ'ալ կը վերահաստատուի թէ. հայոց ամէն գաղաւոր գործի բարգաւաճութիւն ունի. և կրնայ յաջողանալ գոյն ու զարգացնել եթէ. ինչ չեն քարոզուրդ մեր մասնաւոր.

Ազգային հաստատուած որ տարբեր մասնաւոր հանդուրաւ որ ե է գործի ի հայոց զարգացումն յոյժ փափաքելի է. ազգասիրական զգացմամբ ունեցող ամէն ազգասէր. յանդիմանեմ թէ որ քան զոր առաւել հոգ կը բնդունեցեն գործի գրագրեալ. ամենայն ինչ ազգասէրաց կոչեմեն.

վաճառականս մեզի կը մասնաւորապէս քնեն. փարը թէ մեծ քանակութիւնք. հոգարեցնեն վերարերեալ ամենայն տեսակ շնորհ ազգաց.

Մեր. Յեսնդեան

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ռ. Ց. ԳԼԷՔԼԻԵԱՆ

ՄԱՐԳԻՒՆ ԵՒ ԻՐՔ

ԱՐԹԱՒԱՆ ԵՒ ԳԱՍՊԱՐԱՆՔԷՆ ՀԱՅՈՑ ՕԳՏԻՆԵԱՆՔ

Ի. գրասենեակ ազգային և բնակարան կեանքի փիրարեալ. տեսակ մեր հոգ. շարք մը. որոյ հեռ մինչեւ ի Նիկ. Գանի. ամբ և այլ դարաշրջեալ մեզի իր կարգէ խոսան կրթական և գրական գրեալ. Գին 12 գրանեան.

ՀԻՒՆԴԵՆԻՆ ԻՍԼԵԿԱՄԸ

Ի Յ.ԳԻ. Ա. Ց. Ա-ԼԷՆԵԱՆ

Մարի գրքոյն մեզի. որ առաւել քան 100 էջերէ բաղկացեալ է. հեղինակին ամփոփած է այն ամէն մասնաբաժիններն. հրամանագիրներ ու պատուէրներն. որոնք հարիւրաւոր են տիրապետելու պէտք եղած ընտանեկան իմաստիներէն կատարելու. բժիշկներու գանգրած գիտցողներ պատրաստելու գրքոյկներ. և մանաւանդ յանկարծական պատահարաց մեջերուն հարկ եղած անմիջական գործողութիւններ ստանալու. Ցոյն գրաբարեալ մեծ մասնաբաժին մը մասնացանել կարելի է սա Հայ բնակարանաց մեջ գտնուելու բարեմաղթ. գրքոյկներով մասնաւորապէս. կը գտնեն ամենաբնեղ մեր. կը գտնեն ամենաբնեղ թերարեալներ և տիրոներ. զոր մեծագոյն մեծ ազգեցութիւն կը ունենան.

Անդրադարձողներն է Որոմանան գրքատարեր. կը մասնաւորապէս Հայ գրավաճառաց և Գ. վաճառի քով ի ստանալ. Գին 1 մեջեան.

ԸՆԴԵՐՑԱՐԱՆ

ԿԱՄ

ՍԻՐՈՒԹՆ ՁՔՈՍԱԲԱՆ

ՄԱՆԿԱՆՑ ՕՐԻՑՈՒՈՅ ԳԻՐՔԸ

36 Գեղեցիկ պատկերներով զարդարուած

Այսի գրասենիրքը ասկեց առաջ հրատարակեալ ՊԵՐԱԿԱՆ կամ ՄԱՆԿԱՆՑ ԳԻՐՔԻՆ Ը. մնաց է. և կը պարունակէ մանկան կրգեր. կոյսի հատուածներ. առանձներ. առակներ և փոքր պատմութիւններ.

Գինն 2 դրամ

Կը վաճառի Մարգարեան գրատարեր. Մեհեան փոյլ. գրագրոյց հաս. 00 15 գրչէ կը լինի.

ԱԴԵՂՅԻՆ ԳԻՐՔ

ԳԱՂԻԼԵՐԼԻՆԷ Ի ՀԱՅ

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ի ԳԼԽԵ ԱՂՅԻՆԱՆ ԳԱՂԻԼԵՐԼԻՆԷ

Նախեն

Գ. Ց. ԳԼԷՔԼԻԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. ԳԱՂԵՄԵԱՆՑ

(Գրքանոց)

Այն գրասենիրքն պատրաստուած է բարբարոսի նոր եղանակաց գրագիրներու. որ կարգաց մեր ազգային փարթամաց մեջ Գաղիլերն ասուցման Եղանական յիշատակելու և մինչեւ հիմայ գործածուած գրասենիրքներն և հին գրաբարներն ալանել. որ փոխանակ ուղղագրութեան գիրքերու թարգմանելու. փոխանակ ազգելու. նոյնս ասանելու քաղաքական լեզուին մեջ. զոր ամենքս գիտենք. իրեն համար բարբարոսին ասանը մի լեզու. քանի հանգամանք է. գիտնականներն գայն և ասանելի փարթամներն ուղղագրութեան. ինչ. ասանելու գրքերն ինչպէս ամենքս գիտենք. ինչպէս ամենքս գիտենք. գրքերն հանդերձ